

2. Росія знищує українську освіту. *Інфо фронт*. URL: t.me/uavvarinfographics/ Дата звернення: 20.10.2022.

3. Стрільчук Л. Освітня політика радянської влади на землях Західної України (1939 – 1941 рр.). *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія Історичні науки*. № 5 (354) 2017. С. 70 – 78.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-267-1/33>

THE CURRENT STATE OF TRAINING OF DOCTORS OF PHILOSOPHY AT THE THIRD LEVEL OF HIGHER EDUCATION

СУЧАСНИЙ СТАН ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ НА ТРЕТЬОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Tesliuk I. O.

*candidate of Sciences
Head of doctoral and postgraduate studies,
Odessa State University of Internal Affairs,
Odessa, Ukraine*

Постійні виклики суспільства спонукають до необхідності безупинного удосконалення, модернізації й реформування освіти та науки. Без уваги не залишається і третій освітньо-науковий рівень вищої освіти, який з 2016 року пройшов суттєву трансформацію концептуального, психологічного, фінансового, організаційного та ін. характеру.

Пройшовши етап захистів дисертаційних робіт відповідно до вимог «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167, в січні 2022 року українським науковцям довелося переформатовуватись на вимоги «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44. Однак, в результаті вторгнення в нашу Державу російської федерації та запровадження воєнного стану в Україні, науковцям не залишається більш нічого як продовжувати бути рушійною силою прогресу.

Позитивним є ухвалення Урядом Постанови [1] до «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», які стосуються обчислення строків та можливості захисту дисертації після воєнного стану.

Слід зазначити, що наука визначає напрямок розвитку нашої держави, особливо сьогодні, у період воєнного стану в Україні,

адаптивні умови здобуття вищої освіти підштовхують до пошуку нових шляхів реалізації здобуття та надання освітніх послуг, які б відповідали сьгоднішнім умовам ринку праці. Помічається продовження захистів дисертацій, а це говорить про те, що освітньо-науковий процес триває.

Однак, негативними аспектами, які в цілому впливають на стан підготовки докторів філософії вважаємо наступне:

- зростання міграційних потоків, а саме, виїзд за межі України значної частини, з одного боку – науково-викладацького складу, а з іншого – здобувачів освіти;

- складність фінансових можливостей щодо оплати освітніх послуг через втрату роботи;

- неможливість виконання освітньо-наукової програми через фактичне перебування на окупованій території, втраті доступу до електронних наукових джерел (наукової інформації), недостатня можливість повноцінної комунікації із закладом вищої освіти;

- зниження мотивованості та невбачання доцільності подальшого здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії;

- відсутність системної організації академічної мобільності, а також ускладнення реалізації права на міжнародну академічну мобільність для здобувачів-чоловіків;

- недостатність часу для засвоєння ОНП та підготовки наукових досліджень протягом чотирьох років.

Орієнтуючись на виконання основного стратегічного завдання – якісну підготовку науково-педагогічних кадрів, вважаємо за доцільність:

- ведення активної популяризації науки, у тому числі, наголошення на престижності та перспективності навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти;

- створення єдиного алгоритму формування у здобувача особистості науковця, що відповідає би сучасним європейським стандартам;

- адаптування закладами вищої освіти ОНП під сьгоднішні умови, наприклад, включення в якості обов'язкової складової академічної мобільності, гнучкість графіку навчального процесу, враховуючи індивідуальний підхід до здобувача;

- забезпечення раціонального впровадження дистанційного або змішаного навчання, яке дасть змогу здобувачеві повноцінно набути фахові компетентності;

- збільшення терміну навчання у аспірантурі до п'яти років, для можливості приділити більше часу на дослідження, апробації наукової роботи;

- визначення пріоритетних напрямків наукових досліджень, з урахуванням проблемних питань, які виникли в умовах воєнного стану в Україні, що надасть можливість здобувачам дослідити та визначити шляхи їх вирішення;

- проведення науковими керівниками систематичної роботи у напрямку підтримки мотиваційного стану (бажання) здобувачів продовжувати роботу над науковим дослідженням тощо.

Отже, вважаємо, що в умовах воєнного часу, головним завданням закладу вищої освіти є надання в повній мірі освітньо-наукових послуг, з урахуванням безпекової складової.

Література:

1. Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. Постанова Кабінет Міністрів України від 21 березня 2022 р. № 341. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmini-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-12-sichnya-2022-r-44-341>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-267-1/34>

ACADEMIC MOBILITY IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Filipovych M. V.

*Candidate of Historical Sciences,
Associate Professor,
Volyn National University
named after Lesya Ukrainka*

Філіпович М. В.

*кандидат історичних наук, доцент,
докторантка
Волинський національний університет
імені Лесі Українки*

Початок воєнних дій на території України призвів до зміни всіх соціальних, політичних, економічних сфер. Війна змусила керівництво державою приймати не притаманні для мирного часу рішення, при тому намагаючись зберегти соціально-економічну стабільність на тій території України, яка не перебувала у безпосередній зоні бойових дій.

Тому, склалась досить унікальна ситуація, що з однієї сторони в країні триває війна, яка обмежує виконання та реалізацію певних норм, зокрема, щодо академічної мобільності, з іншої сторони – ряд країн надаючи нашої державі гуманітарну допомогу запропонували нові можливості для академічної мобільності, що дозволило б у свою чергу зберегти науково-педагогічні кадри та здобувачів освітніх послуг. Адже академічна мобільність, це саме той інструмент який дозволяє виїхати на безпечні території, подальше від війни, при тому не втрачаючи свій статус.

Слід нагадати, що академічна мобільність у світі розглядається як один із пріоритетів Болонського процесу, саме завдяки його ефективній реалізації вбачається підвищення якості освіти. Україна приєднавшись до Болонського процесу у 2005 році визнала необхідність сприянні мобільності, що у свою чергу дозволило б українській освіті більш швидко інтегруватися в європейській освітній простір.

Шляхи реалізації академічної мобільності є багатосторонні. Це і внутрішня і зовнішня мобільність, направлення працівників та здобувачів у заклади партнери, як і прийом працівників та здобувачів від